

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

06–07 грудня 2024 року

**МАТЕРІАЛИ
ЮВІЛЕЙНОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

06–07 грудня 2024 року

**МАТЕРІАЛИ
ЮВІЛЕЙНОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2024

УДК 801.8 + 811
ББК 81.2(4Укр)я5
Є27

Друк за ухвалою вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 7 від 26.12.2024 року)

Редакційна колегія:

Євтушина Т. О. – к.філол.н., доц., доцент кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін – технічний секретар;

Прокопенко Л. І. – к.пед.н., доц., завідувач кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін – відповідальний редактор;

Босак Н. Ф. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін;

Горіна Ж. Д. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики
навчання фахових дисциплін.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Марчук Л. М. – д.філол.н., проф., завідувач кафедри журналістики Кам'янець-
Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Нагорна Н. В. – к.пед.н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної
реабілітації Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Є27 Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку: матеріали
Ювілейної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців (м. Одеса,
06-07 грудня 2024 р.) [Електронне видання]: зб. тез доп. / редкол. Т. О. Євтушина,
Л.І.Прокопенко, Ж.Д.Горіна, Н.Ф.Босак. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2024. 187 с.

У збірнику вміщено доповіді учасників Ювілейної Всеукраїнської науково-
практичної конференції молодих науковців «Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і
перспективи розвитку» (м. Одеса, 06-07 грудня 2024 р.). Матеріали збірника можуть бути
корисними для широкої філологічної аудиторії.

*За зміст тез, достовірність цитувань та оригінальність викладення матеріалу
відповідальність несуть автори*

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», 2024
© Автори статей, 2024

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Горіна Жанна

Комікси як жанр візуального наративу 6

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Александрова Орина

Можливості інтерактивної платформи Lerningapps для підтримки освітнього процесу на уроках української мови в основній школі 14

Басараба Ангеліна

Розвиток читацького інтересу в учнів закладів загальної середньої освіти за допомогою інтерактивних методів 18

Безверхна Олена

Активне словотворення в медіадискурсі періоду повномасштабного вторгнення: за матеріалами ГРАКу 21

Бойко Варвара

Використання інтерактивної платформи Wordwall як допоміжного інструменту під час підготовки уроків української мови в початковій школі 26

Бойко Маргарита

Синтаксис авторського монологічного мовлення кульмінації повісті «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини у світі» Олександра Гавроша 30

Дідур Людмила

Генезис української мови 33

Довга Єлизавета

Формування граматичної компетентності в учнів 6 класу під час вивчення дієслова (на матеріалі програмових творів про козаків) 42

Євтушина Тетяна

Фразеологізми як структурний компонент складених присудків прози Г. Вдовиченко 47

освітніх платформ в освітньому середовищі. Режим доступу: <https://training.qatestlab.com/blog/technical-articles/overview-of-popular-interactive-platforms/>. 6. *Learningapps*: більше ніж просто ігри. Режим доступу: <http://www.slideshare.net/shperk/learningapps16334056?related=3>. 7. *LearningApps.org* – створення мультимедійних інтерактивних вправ. Режим доступу: <http://learningapps.org/about.php>.

Ангеліна Басараба,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти 2 року навчання
історико-філологічного факультету
Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Науковий керівник: к.філол.н., доц. І. А. Хижняк

РОЗВИТОК ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ

Анотація: Статтю присвячено розгляду питань, пов'язаних із проблемою зниження читацького інтересу в сучасної молоді. Автор пропонує один із варіантів вирішення зазначеної проблеми: підвищення читацького інтересу за допомогою застосування сучасних технологій.

Ключові слова: криза читання, читацькі інтереси, інтерактивний метод.

Abstract: This article is devoted to the consideration of issues related to the problem of declining reading interest among modern youth. The author proposed one of the options for solving this problem: increasing reading interest through the use of modern technologies.

Key words: reading crisis, reading interests, interactive method.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Читання книг сприяє збереженню національної культури, мови, формуванню мислення та мовлення. Ще нещодавно читання в українському суспільстві було незаперечною національною цінністю.

Зараз у дітей та підлітків не тільки інші літературні уподобання, а й інше сприйняття книжкової культури. Сьогодні книга як паперовий носій інформації вже не може вважатися пріоритетним і єдиним джерелом знань, оскільки існують альтернативні джерела інформації, такі як Інтернет, комп'ютерні ігри, телебачення.

Нинішнє покоління учнів у переважній більшості погано сприймають усне мовлення викладача, мало читають, не вміють правильно побудувати відповідь на поставлене питання, важко запам'ятовують прочитане і почуте. А вони повинні вміти осмислювати отриману інформацію, трактувати її, застосовувати в конкретних умовах; водночас думати, розуміти суть речей, уміти висловити думку. Саме цьому сприяють інтерактивні технології.

Слово «інтерактивний» прийшло до нас з англійської мови, і складається зі слів «inter» – це «взаємний», «act» – діяти. Інтерактивний – означає сприяти, взаємодіяти чи знаходитися в режимі бесіди, діалогу з будь-чим (комп'ютером), чи

з будь-ким (людиною). Інтерактивне навчання – це, перш за все, діалогове навчання, під час якого здійснюється взаємодія викладача і слухача.

Аналіз наукових досліджень, у яких розглянуто порушену проблему. Дослідженню інтерактивних методів навчання приділили увагу вчені Л. Варзацька, Л. Балан, О. Вербило, Л. Кратасюк, М. Олійник, М. Пентилюк. Існують різні підходи до визначення інтерактивного навчання. Так, Н. Симоненко визначає його як діалогове навчання: інтерактивний – означає здатність взаємодіяти чи знаходитись у режимі бесіди, діалогу з чимось (наприклад, комп'ютером) або кимось (людиною) [6, 19]. Як зазначають О. Пометун та Л. Пироженко, сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове навчання у співпраці) [5, 7]. О. Пометун та Л. Пироженко вважають, що інтерактивна технологія передбачає залучення до навчального процесу всіх його учасників, де кожен учень має конкретне завдання, за яке він повинен публічно прозвітувати, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед групою та перед усім класом завдання. Китайський філософ Конфуцій сказав більш як 2400 років тому: «Те, що я чую, я забуваю. Те, що я бачу, я пам'ятаю. Те, що я роблю, я розумію». Ці три прості твердження обґрунтовують потребу людини в активному навчанні.

Під час інтерактивного навчання учень стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку (що є особливо важливим для старшокласників). Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності.

Метою статті є вивчення можливості використання сучасних технологій як засобу підвищення читацького інтересу.

Викладення основного матеріалу. Ні для кого не секрет, що дуже важко змусити сучасного підлітка прочитати книгу, якою б цікавою вона не була. Однак самопізнання та саморозвиток людини приходить не лише з життєвим досвідом, а й через читацький досвід. Сучасні проблеми вимагають нових рішень, а отже, підвищити рівень читацького інтересу можна шляхом застосування сучасних технологій.

На тлі зниження показників з читання, дуже важливо створити середовище, у якому всі учні зможуть брати активну участь у читанні, незалежно від їх поточного рівня знань. Науковці виділяють три ефективні стратегії, які можуть принести успіх вашим учням:

1. Аналіз різноманітних матеріалів для читання із зображеннями.

Корисно надати різноманітний вибір матеріалів для читання із зображеннями. Це можуть бути книги, журнали та графічні романи. Тексти з графікою надають можливість заохочення до читання. Учні вважають процес читання приємним і таким, що запам'ятовується, що робить їх більш відкритими для читання іншого тексту. Що ще важливіше, учні вважають себе читачами. Візуальні підказки, які надають зображення, дозволяють краще зрозуміти ключові елементи та здатність

мислити на високому рівні. Читаючи традиційний текст, учні іноді мають труднощі з визначенням елементів композиції, сюжету. Візуальні підказки, які пропонують тексти з графікою, дозволяють учням краще ідентифікувати ці елементи та вивчати їх зміст. Наприклад, коли в чорно-білій книзі раптово з'являється певне зображення, яке буде відображати описані події, то діти можуть порівняти те, що вони уявили з тим, що зобразив художник

Тексти із зображеннями дають змогу учням брати активну участь у процесі читання, розмірковуючи, ставлячи запитання та обговорюючи прочитане. Можна запропонувати дітям незавершений комікс і попросити їх придумати фінал або із заданого набору кадрів коміксу скласти власну історію. Ці завдання розвиватимуть творчі здібності учнів та їхнє мислення. Малювання коміксів можна застосовувати в межах виконання проєктів, наприклад: учні, працюючи в невеликих групах, створюють окремі фрагменти коміксу. Кожна група отримує певне завдання за змістом тексту, наприклад: перша має створити комікс із зображенням головного героя твору, його друзів та ворогів; друга має зобразити перешкоди на шляху головного героя до досягнення мети; третя група має намалювати щасливе завершення подій. Обов'язковим видом роботи після створення коміксу має бути обговорення результату кожної групи. Після виконання творчої роботи необхідно підсумувати виконані завдання, обговорити вдалі проєкти й недоліки в роботі. На підсумковому етапі вивчення твору можна запитати учнів, що вони змінили б у запропонованому коміксі й чому.

2. Використання мультимедійних ресурсів.

Було б доцільно використати також аудіокниги, подкасти та виступи, щоб зробити читання більш динамічним та захоплюючим. Мультимедійні ресурси одночасно використовують різні почуття, що може допомогти читачам сприймати інформацію через слух, а не покладатися виключно на зір. Аудіокниги, подкасти та виступи є доступною альтернативою, яка усуває перешкоди для розуміння, дозволяючи читачам, що розвиваються, отримати доступ до контенту, який в іншому випадку міг би бути недоступний. Використання подкастів додає емоційності, що є необхідним компонентом у процесі навчання, оскільки емоційно забарвлена інформація краще запам'ятовується, спонукає до засвоєння знань. Робота з подкастами дозволяє відпрацьовувати лексичні, граматичні, фонетичні навички; створює інформаційну основу для обговорення, що, у свою чергу, передбачає подальший розвиток мовлення. У сучасній методиці викладання літератури важливо використовувати творчий підхід для глибшого занурення учнів у художні твори.

3. Зв'язок читання з реальним досвідом.

Допоможіть учням подолати розрив між матеріалом для читання та особистим життям або навколишнім світом, поєднуючи приклади з реального життя. Зробивши читання безпосередньо пов'язаним із досвідом учнів, ми можемо значно покращити їхню взаємодію з матеріалом. Учні, які погано читають, часто виявляють небажання читати під час занять. Вони гратимуть зі своїм телефоном,

всіляко відволікатимуться чи розмовлятимуть із однокласниками, намагаючись не читати. Однак реалізація вищезгаданих стратегій може призвести до помітного зрушення. Діти можуть стати активними учасниками обговорення книги, спілкуючись зі своїми однолітками. Чим більше вони залучаються до розмови, тим більш впевненими вони стають, зростає бажання читати частіше. Тут доцільно використати такі інтерактивні методи, як мозковий штурм, обговорення, вимушені дебати тощо.

Інтерактивні методи навчання активно залучають учнів до навчального процесу. Така взаємодія можлива між учнями безпосередньо або між вчителем і учнем чи учнями. Всі інтерактивні методи мають за мету заохотити учнів бути активними на уроці, мислити самостійно, краще засвоювати інформацію. Водночас поліпшуватимуться не лише знання учнів, будуть також зростати їх зацікавленість у навчанні й командний дух, розвинеться системне і креативне мислення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, використання сучасних інноваційних технологій, зокрема технології інтерактивного навчання, значною мірою підвищує ефективність навчального процесу, сприяє високому інтелектуальному розвитку учнів, забезпечує оволодіння навичками саморозвитку особистості, можливістю думати, творити.

Література

1. Гадяцький М., Хлебнікова Т. Організація навчального процесу в сучасній школі. Харків : Видавництво «Ранок», «Векста». 2004. 136 с. 2. Гейко І. Використання інтерактивних форм і методів навчання. З досвіду роботи. *Тема*. 2004. № 3/4. С. 229-232. 3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с. 4. Єльнікова О. Інтерактивні методи навчання, їх місце у класифікації педагогічних інновацій. *Імідж сучасного педагога*. 2001. №3-4 (14-15). С. 71-74. 5. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. Київ : А.С.К., 2006. 192 с. 6. Симоненко Н. Інтерактивні методи в гуманітарній освіті. *Управління школою*. 2005. № 34. С. 18-21.

Олена Безверхна,
здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 року навчання
кафедри прикладної лінгвістики
філологічного факультету
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Науковий керівник: д. філол. н., проф. Н. В. Кондратенко

АКТИВНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ В МЕДІАДИСКУРСІ ПЕРІОДУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГРАКУ

Анотація: Статтю присвячено аналізу лексичних неологізмів, що з'явилися в сучасному українському медіадискурсі під час війни. Схарактеризовано основні тенденції виникнення нової лексики та здійснено аналіз їхнього функціонування за Генеральним регіонально-анотованим

Наукове видання

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

06-07 грудня 2024 року

**МАТЕРІАЛИ ЮВІЛЕЙНОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Збірник тез доповідей

Рецензенти:

Марчук Л. М. – д.філол.н., проф., завідувач кафедри журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Нагорна Н. В. – к.пед.н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної реабілітації Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Технічний секретар – Тетяна Євтушина

Формат 60х90/16.

УМ.-ДРУК. АРК. 6